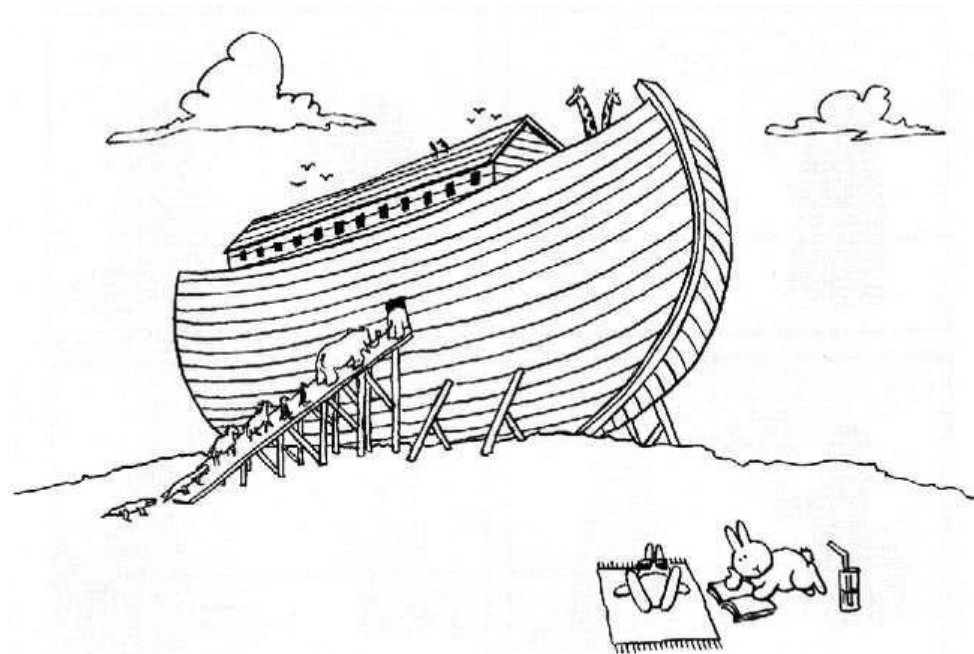

Historie konceptu TUR **a souvislosti**

Možné reakce na globální výzvy

1) Ignorace či bagatelizace problémů

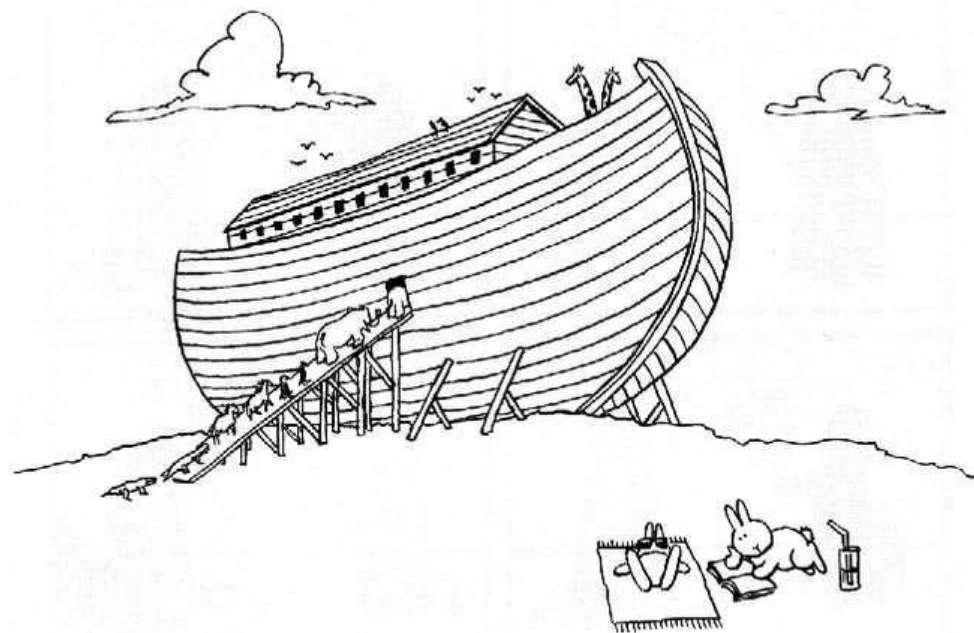
- zaujetí stanoviska, že situace (klimatická změna, chudoba, úbytek biodiverzity atd.) není hodna znepokojení
- to vede k nečinnosti a životu v zaběhnutých zvycích

Možné reakce na globální výzvy

1) Ignorace či bagatelizace problémů

- zaujetí stanoviska, že situace (klimatická změna, chudoba, úbytek biodiverzity atd.) není hodna znepokojeování
- to vede k nečinnosti a životu v zaběhnutých zvycích
- to však skutečné problémy nevyřeší, dále se vyhrocuují a tím stávají stále hůře řešitelnými

2) Uznání vážnosti problému, ale neřešení

- obáváme se katastrofy, ale nevěříme, že bychom sami mohli něco změnit
- zůstáváme pasivní v obavě, co přijde, a doufáme, že „se to nějak vyřeší“

2) Uznání vážnosti problému, ale neřešení

- obáváme se katastrofy, ale nevěříme, že bychom sami mohli něco změnit
- zůstáváme pasivní v obavě, co přijde, a doufáme, že „se to nějak vyřeší“
- případně přístup „po nás potopa“ – urvat, co se ještě dá

2) Uznání vážnosti problému, ale neřešení

- obáváme se katastrofy, ale nevěříme, že bychom sami mohli něco změnit
- zůstáváme pasivní v obavě, co přijde, a doufáme, že „se to nějak vyřeší“
- případně přístup „po nás potopa“ – urvat, co se ještě dá

„Odkládáním se jednoduché problémy stávají složitými, a složité neřešitelnými“
maršál Ferdinand Foch

7000 BC–
1800 BC

Mesopotamia/Sumer

Salinization and water-logging of Sumer's agroecosystem

Around 7000 BC, people in this region (now, largely, Iraq) began to modify the natural environment. Lacking adequate rainfall, land had to be irrigated for cultivation, and the demand for food increased as the population grew. The irrigated land became salinized and waterlogged. Records noting “the earth turned white” with salt date back to 2000 BC. By 1800 BC, the agricultural system—the foundation of Sumerian civilization—collapsed.

2500 BC–
900

Mayan Empire

Soil erosion, loss of agroecosystem viability, and water siltation in Central America

Mayans lived in what are now parts of Mexico, Guatemala, Belize, and Honduras. The agriculture techniques they used were creative and intensive—clearing hillsides of jungle, terracing fields to contain soil erosion, draining swamps by digging ditches and using the soil from the ditches to form raised fields. Eventually too much was demanded of this system. Soil erosion reduced crop yields, and higher levels of silt in rivers damaged the raised fields. Decreased food production and competition for the remaining resources may have led to that civilization's demise.

7000 BC–
1800 BC

Mesopotamia/Sumer
Salinization and water-logging of Sumer's agroecosystem

Around 7000 BC, people in this region (now, largely, Iraq) began to modify the natural environment. **Lacking adequate rainfall, land had to be irrigated for cultivation, and the demand for food increased as the population grew. The irrigated land became salinized and waterlogged.** Records noting “the earth turned white” with salt date back to 2000 BC. By 1800 BC, the agricultural system—the foundation of Sumerian civilization—collapsed.

2500 BC–
900

Mayan Empire
Soil erosion, loss of agroecosystem viability, and water siltation in Central America

Mayans lived in what are now parts of Mexico, Guatemala, Belize, and Honduras. The agriculture techniques they used were creative and intensive—**clearing hillsides of jungle, terracing fields to contain soil erosion, draining swamps by digging ditches and using the soil from the ditches to form raised fields.** Eventually too much was demanded of this system. **Soil erosion reduced crop yields, and higher levels of silt in rivers damaged the raised fields.** Decreased food production and competition for the remaining resources may have led to that civilization's demise.

50 BC–450

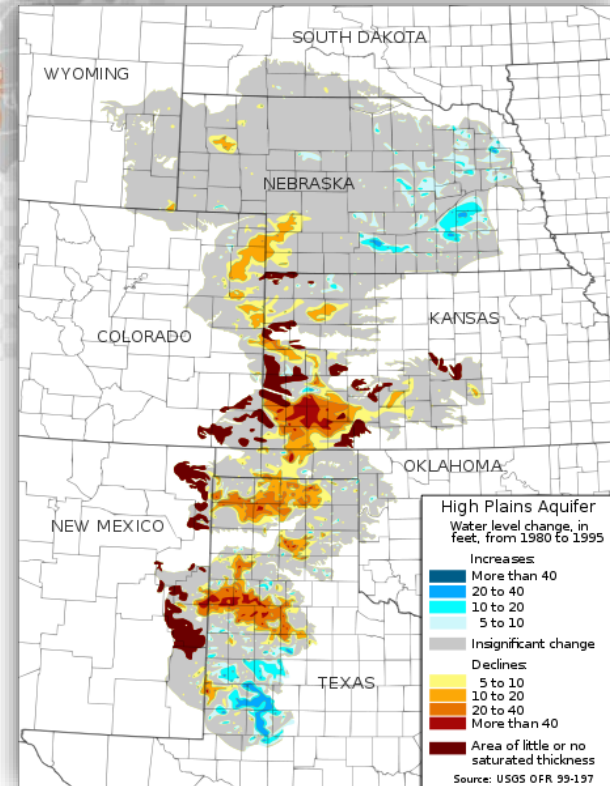
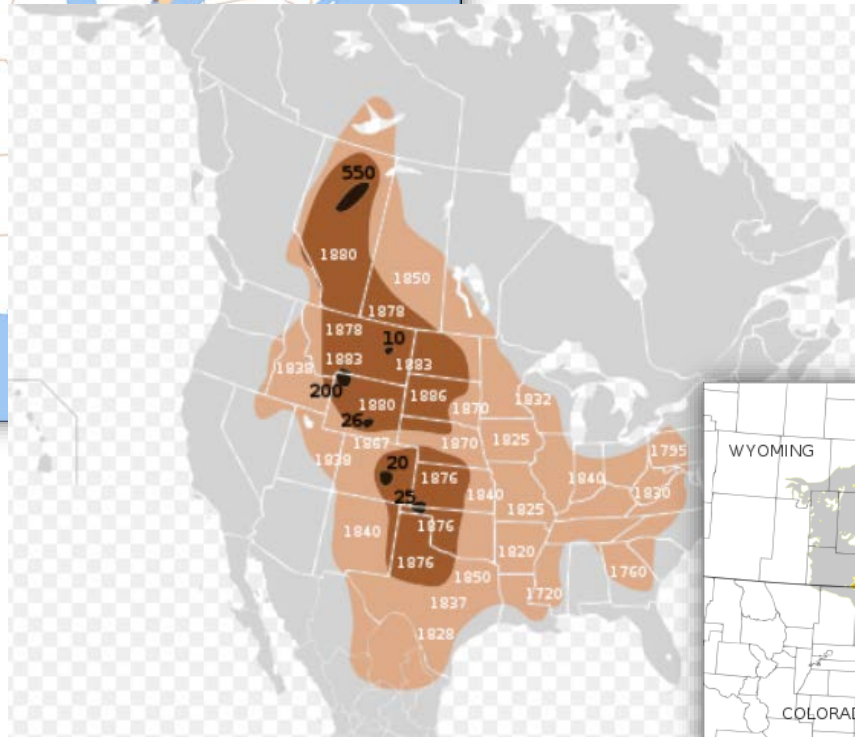
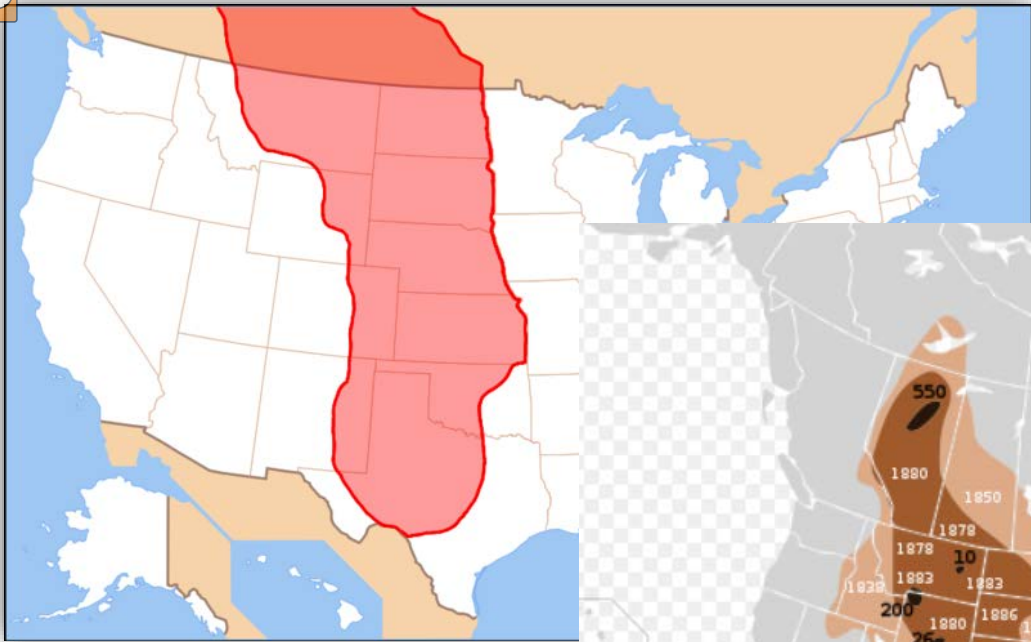
Roman Empire
Desertification and loss of agroecosystem viability in North Africa

The challenge of providing food for the population of Rome and its large standing armies plagued the empire. **The North African provinces, once highly productive granaries, gradually became degraded as Roman demands for grain pushed cultivation onto marginal lands, prone to erosion.** Scrub vegetation spread and some intensively cultivated areas became desertified. The irrigation systems the Romans used depended on watersheds that have since been deforested, and now yield less runoff, reducing the chance of restoring productivity.

1400–1600	Canary Islands <i>Human and natural resource exploitation, degradation and extinctions in many regions</i>	Originally from North Africa, the Guanches were a people who inhabited the Canary Islands for more than 1,000 years before the Spanish arrived in the 1400s. The Spanish enslaved the Guanches, cleared the forests, and built sugar cane plantations. By 1600 the Guanches were dead, victims of Eurasian diseases and plantation conditions. As in the Canary Islands, regions in the Americas, Africa, and Asia where people were forced to grow and export cash crops such as sugar, tobacco, cotton, rubber, bananas, or palm oil, continue to suffer from deforestation, soil damage, biodiversity losses, and economic dependency instituted during colonization.
1800	North America <i>Conversion, loss of habitat, and unrestrained killing of wildlife in North America</i>	As land was cleared for settlement and cultivation around the world, animal habitats of almost every kind were reduced; animals were killed for food, hides, or recreation as commerce spread. In North America, herds of bison, totaling perhaps as many as 50 million, were hunted to near extinction by the end of the 19th century. Aquatic as well as terrestrial species became targets of exploitation and extinction. In the 19th century, whales were killed in large numbers to support industrializing economies in need of whale oil in great quantity, mainly for lighting and lubricants. On the northwest coast of North America, whale populations were on the verge of extinction by the 20th century.
1900	United States and Canada <i>Soil erosion and loss of biodiversity in the United States and Canada</i>	The Great Plains of the United States and Canada were ploughed in the late 19th and early 20th centuries and planted with new forms of drought-resistant wheat. Once the protective original grass cover was destroyed, drought in the 1930s enabled high, persistent wind storms to blow away much of the dry soil. Soil conservation methods were subsequently introduced such that when wind erosion again affected the area in the 1950s and in the 1970s, the consequences were less severe.

3) Uznání vážnosti problému a snaha aktivně ho řešit

- vyvinutí snahy nepříznivé trendy změnit, abychom se vyhnuli předpovídaným důsledkům či je zmírnili
- **vize udržitelného rozvoje** je takovou snahou, která nám i přes určité nedokonalosti dává nějakou naději

3) Uznání vážnosti problému a snaha aktivně ho řešit

- vyvinutí snahy nepříznivé trendy změnit, abychom se vyhnuli předpovídaným důsledkům či je zmírnili
- **vize udržitelného rozvoje** je takovou snahou, která nám i přes určité nedokonalosti dává nějakou naději
- nejsme ani tak odpovědní za výsledek, jako za vyvinuté úsilí!

Kdy a kde byla první písemná zmínka o "udržitelném rozvoji" (transgenerační rozvojová perspektiva)?

Top

Udržitelný rozvoj – před 1987

Velký zákon irokézů (první polovina 18. století)

„Ve všech svých úvahách musíme brát ohled na následky našich rozhodnutí na následujících sedm generací.“

The Constitution of the Iroquois Nations

In all of your deliberations in the Confederate Council, in your efforts at law making, in all your official acts, self interest shall be cast into oblivion. Cast not over your shoulder behind you the warnings of the nephews and nieces should they chide you for any error or wrong you may do, but return to the way of the Great Law which is just and right. **Look and listen for the welfare of the whole people and have always in view not only the present but also the coming generations, even those whose faces are yet beneath the surface of the ground -- the unborn of the future Nation."**

před 1960

Ochrana přírody v ČR

- stěžejní vliv na pozdější přehodnocení rozvojové strategie
- dosavadní rozvojová strategie – **vymanit se ze života v bídě**

12-14. stol – první nařízení k ochraně lesů a zvěře, ryb

1350 - *Maiestas Carolina* – část o správě lesů (neúspěšné)

před 1960

Ochrana přírody v ČR

- stěžejní vliv na pozdější přehodnocení rozvojové strategie
- dosavadní rozvojová strategie – **vymanit se ze života v bídě**

12-14. stol – první nařízení k ochraně lesů a zvěře, ryb

1350 - *Maiestas Carolina* – část o správě lesů (neúspěšné)

kterůž by věcí z tú dvú zhřešil, konec mrzký svému životu vzal . . .

(50) Lesuov našich divné cizím i také krásné shromáždění netoliko bychom je chtěli rozptýliti, ale také snažnú stráží ode všeho rubánie, leč bychom co komu zvláště dopustili, zachovati mieníme a nepoškvrněné věčně je jmieti chtiec, prikazujem, aby žádný hajný náš, ani lovčí, ani která jiná osoba žádnú věcí nesměl jich rubati, ani kterého dřeva z těch lesuov vyvésti, ani utratiti, neb prodati, leč toliko sůš anebo což by větrem padlo . . .

(64) Všelikého měštěnína dědictvie svobodné, neplatné ani k městu přimě-

před 1960

Ochrana přírody v ČR

- stěžejní vliv na pozdější přehodnocení rozvojové strategie
- dosavadní rozvojová strategie – **vymanit se ze života v bídě**

12-14. stol – první nařízení k ochraně lesů a zvěře, ryb

1350 - *Maiestas Carolina* – část o správě lesů (neúspěšné)

1838 – Žofínský prales chráněné území (Buquoy)

1858 – Boubínský prales (Schwarzenberg)

Jaké byly primární důvody ochrany pralesů?

Top

před 1960

Ochrana přírody v ČR

- stěžejní vliv na pozdější přehodnocení rozvojové strategie
- dosavadní rozvojová strategie – **vymanit se ze života v bídě**

12-14. stol – první nařízení k ochraně lesů a zvěře, ryb

1350 - *Maiestas Carolina* – část o správě lesů (neúspěšné)

1838 – Žofínský prales chráněné území (Buquoy)

1858 – Boubínský prales (Schwarzenberg)

19. stol – nástup romantizmu – estetické, historické a duchovní pohnutky k ochraně ŽP

1933-1938 – vyhlášeno celkem

142 přírodních rezervací

před 1960 (ve světě)

- v návaznosti na ochrannářské snahy typu zakládání rezervací zvyšován také hlas v následujících oblastech:
  - zlepšit systém hospodaření za účelem zachování biodiverzity
  - řešit všechny formy znečišťování vody, půdy, vzduchu
  - kritická diskuze nad využíváním vody v zemědělství
- dále budována občanská společnost za účelem řešení tohoto,

před 1960 (ve světě)

- v návaznosti na ochrannářské snahy typu zakládání rezervací zvyšován také hlas v následujících oblastech:
  - zlepšit systém hospodaření za účelem zachování biodiverzity
  - řešit všechny formy znečišťování vody, půdy, vzduchu
  - kritická diskuze nad využíváním vody v zemědělství
- dále budována občanská společnost za účelem řešení tohoto, neboť stávající předpisy se ukazovaly jako nedostatečné
- snahou byla nejen ochrana zdraví a ŽP, ale také zachování výnosů (v zemědělství, lesnictví, atd.)

Roku 1962 se zrodilo "moderní environmentalistické hnutí". Proč?

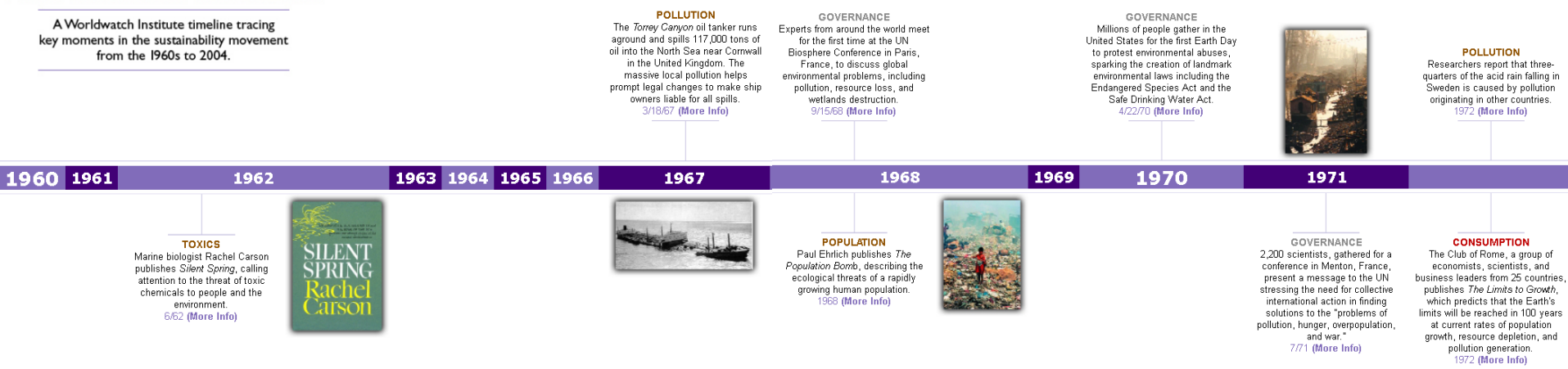
1960 - 1972

Nástup moderního environmentalistického hnutí

- stěžejní vliv na přehodnocení rozvojové strategie
- dosavadní rozvojová strategie – **vymanit se ze života v bídě**

Environmental Milestones

A Worldwatch Institute timeline tracing key moments in the sustainability movement from the 1960s to 2004.

Limity růstu

- **jaké jsou limity Země???**

1968 - Římský klub (*Club of Rome*)

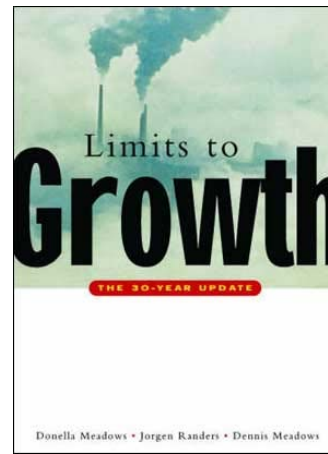
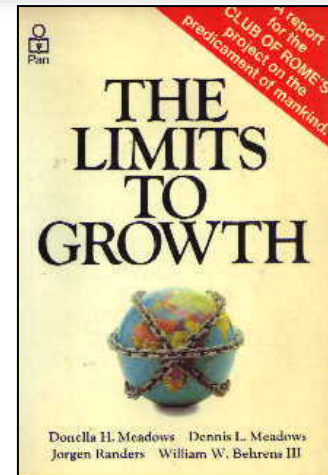
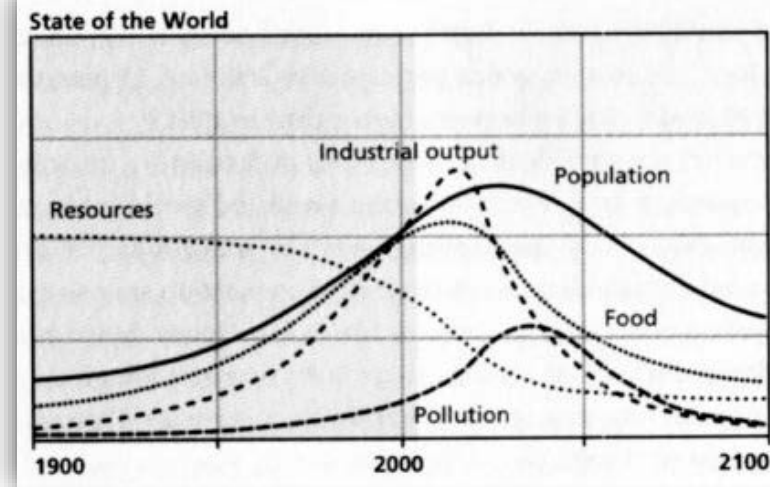
– skupina intelektuálů zabývající se globálními problémy

1972 – Limits to growth (Meadows et al.)

- limity Země v perspektivě exp. růstu
- **World3** – zpětnovazebný model
- proměnné: populace, industrializace, potraviny, znečištění, spotřeba zdrojů

2002 – Limits to growth - 30 year update

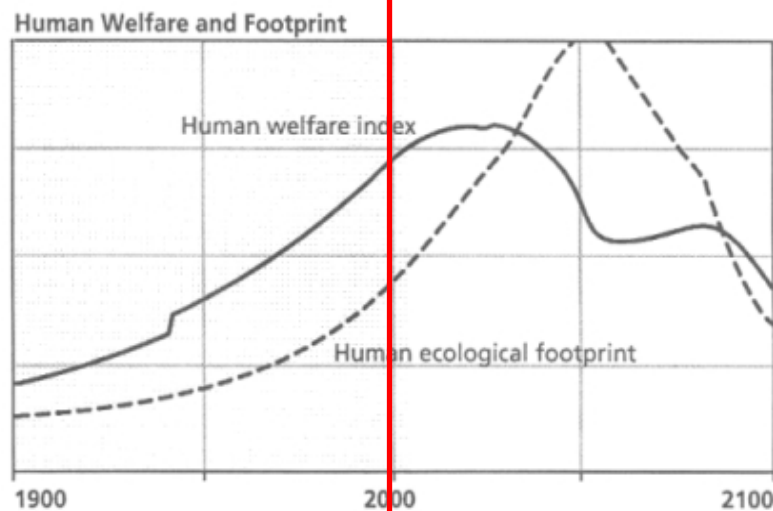
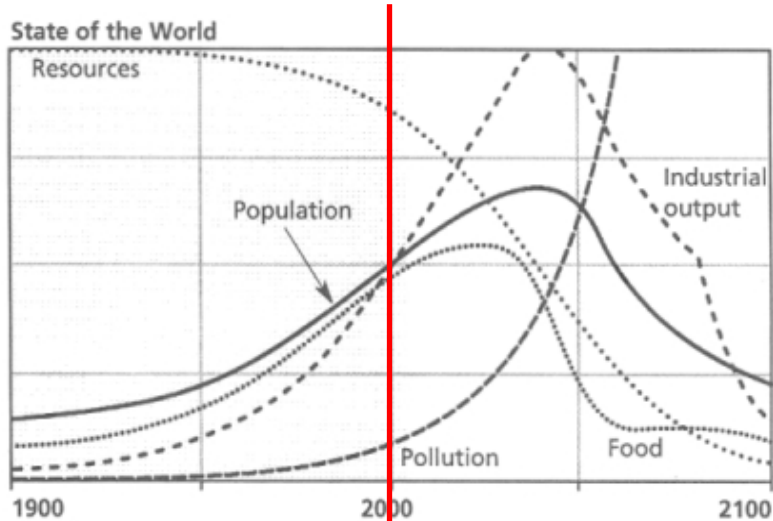
- doplnění a zpřesnění modelu dle aktuálních dat

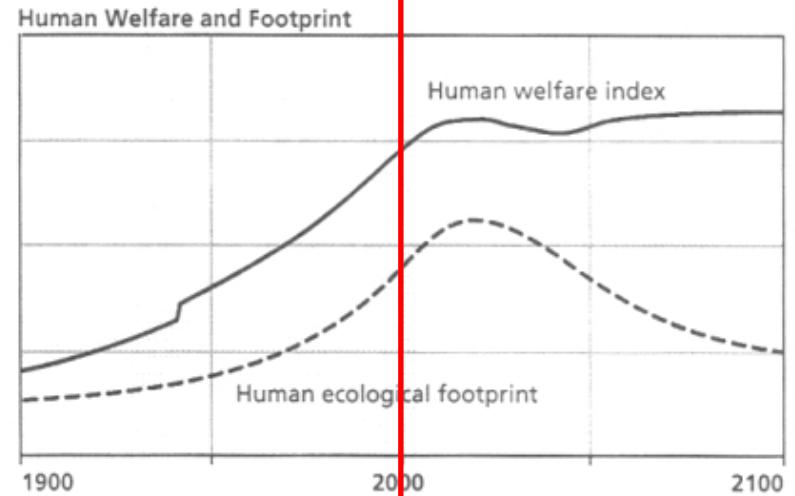
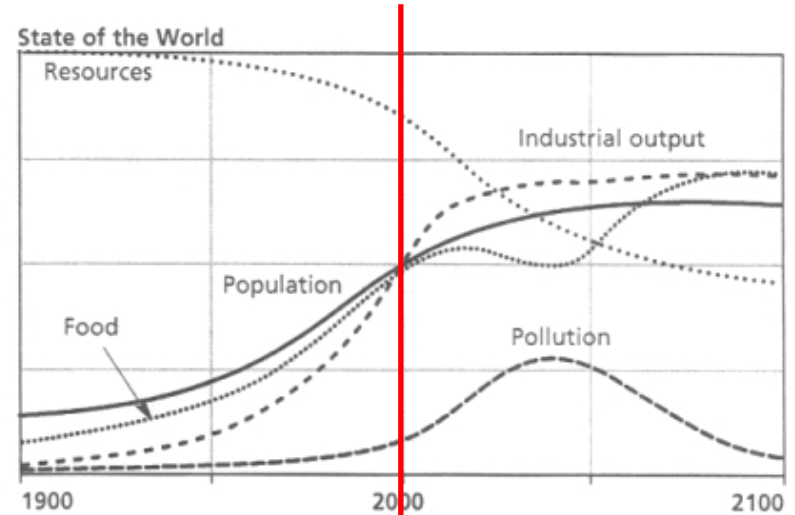

Model WORLD3 – predikce vývoje proměnných

Scénář 1 - bez změny vývoje společnosti (**Business-as-usual**)

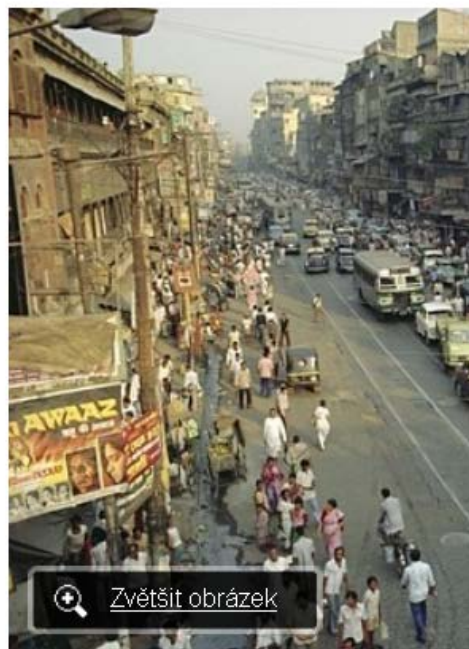

Scénář 2 - se změnou vývoje směrem k **udržitelné společnosti**

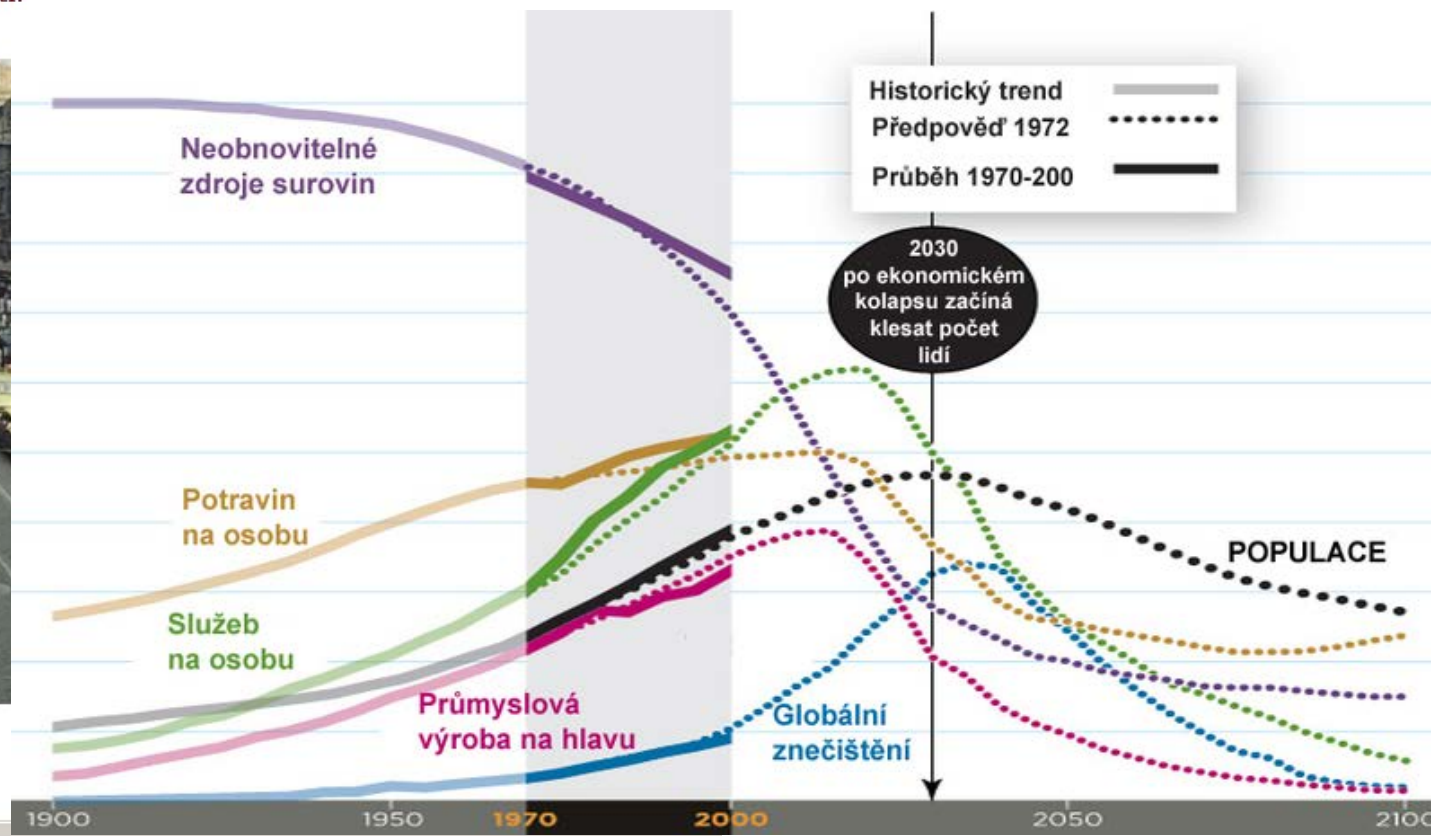
Lidstvo míří ke kolapsu v roce 2030, potvrzuje se dávná studie

Nová studie potvrzuje temnou předpověď nazvanou Limity růstu, kterou před 40 lety vydal Římský klub. Podle ní lidstvo směřuje k hluboké krizi kolem roku 2030. Australský přírodovědec Graham Turner modely vytvořené odborníky v roce 1972 podrobil analýze a tvrdí, že dosavadní vývoj je potvrzuje. Ovšem i jeho tvrzení bude možné ověřit až v příštím desetiletí.

Zvětšit obrázek

pátek 6. dubna 2012, 18:52

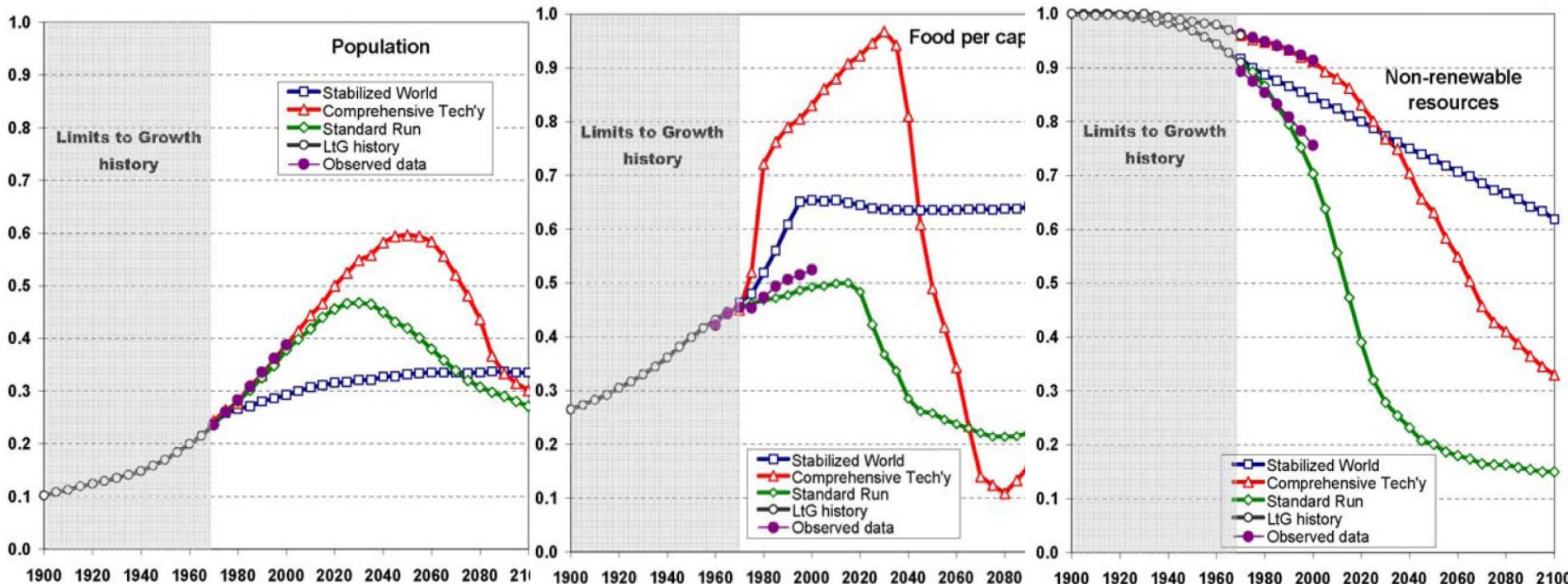

Skutečnost x předpovědi modelu WORLD3

Graham Turner (*Global Environmental Change*) 2008

A comparison of the Limits to Growth with 30 year reality, 2008

„The analysis shows that 30 years of historical data compares favorably with key features of a business-as-usual scenario...“

1972 – Stockholm

Konference OSN o životním prostředí člověka

United Nations Conference on the Human Environment

- **první** reakce světové politiky na globální znečišťování ŽP
- určení **globálních env. problémů** ohrožujících existenci člověka na Zemi:
  - 1) *produkce nebezpečných odpadů plyných, tekutých nebo tuhých přesahující únosnou míru bezprostředně ohrožuje lidské zdraví i přírodu.*
  - 2) *rizika narušením životodárných planetárních systémů, jako jsou hydrologický cyklus, O₃ vrstva a klimatický systém atmosféry a oceánu.*
  - 3) *ohrožení nadměrným a příliš rychlým čerpáním a užíváním obnovitelných i neobnovitelných zdrojů*
  - 4) *redukce biologického bohatství planety - genetické základny jednotlivých druhů rostlin a živočichů, počtu druhů i rozmanitosti ekosystémů*

1972 – Stockholm

- přítomni reprezentanti 113 zemí, 19 mezivládních agentur a více než 250 nevládních organizací – celkem >1200 delegátů
- Stockholmská konference vyzvala k okamžitým akcím na ochranu ŽP v jednotlivých státech i mezinárodním měřítku
- následovalo zakládání ministerstev ŽP a podobných úřadů
- **založen United Nations Environment Programme – UNEP**

1972 – Stockholm

1972 – Stockholm

- poukázáno na veliký rozpor v pohledu na věc rozvinutých zemí, a zemí rozvojových:
- ***„Poverty is the worst form of pollution“ Indira Gandhi***
- pokud lidé řeší existenciální otázky, pak starost o ŽP jde mimo
- důležité je přežít tady a teď
- starost o kvalitní ŽP, zachování biodiverzity atd. je výsadou především bohatých států, které problém chudoby už neřeší
- investice do silnic, přehrad zavlažování, atd.

V roce 1972 se udála ještě třetí důležitá událost (z pohledu udržitelného rozvoje) - jaká?

Top

7.12.1972
Apollo 17

7.12.1972
Apollo 17

1973

1973

Ropná krize

- v 70. letech OPEC prudce zvyšuje ceny ropy
- př. cena za barel ropy z Abu Dhabi - **2,54\$** (1972) x **36,56\$** (1981)
- razantní zvyšování cen a omezení dodávek v důsledku podpory Záp. zemí Izraeli v Arabsko-Izraelském konfliktu

- **důsledek** - fronty u benzínových stanic, vzrůst paniky mezi investory, obchodní recese a nekontrolovatelná inflace
- USA těžce postihnuty, → v roce 1977 70 % importu ropy ze zemí OPEC

- **přehodnocení energetické náročnosti**
- **investice do energetických úspor**
- **zvyšování efektivity výrob**
- **investice do R&D obnovitelných zdrojů**

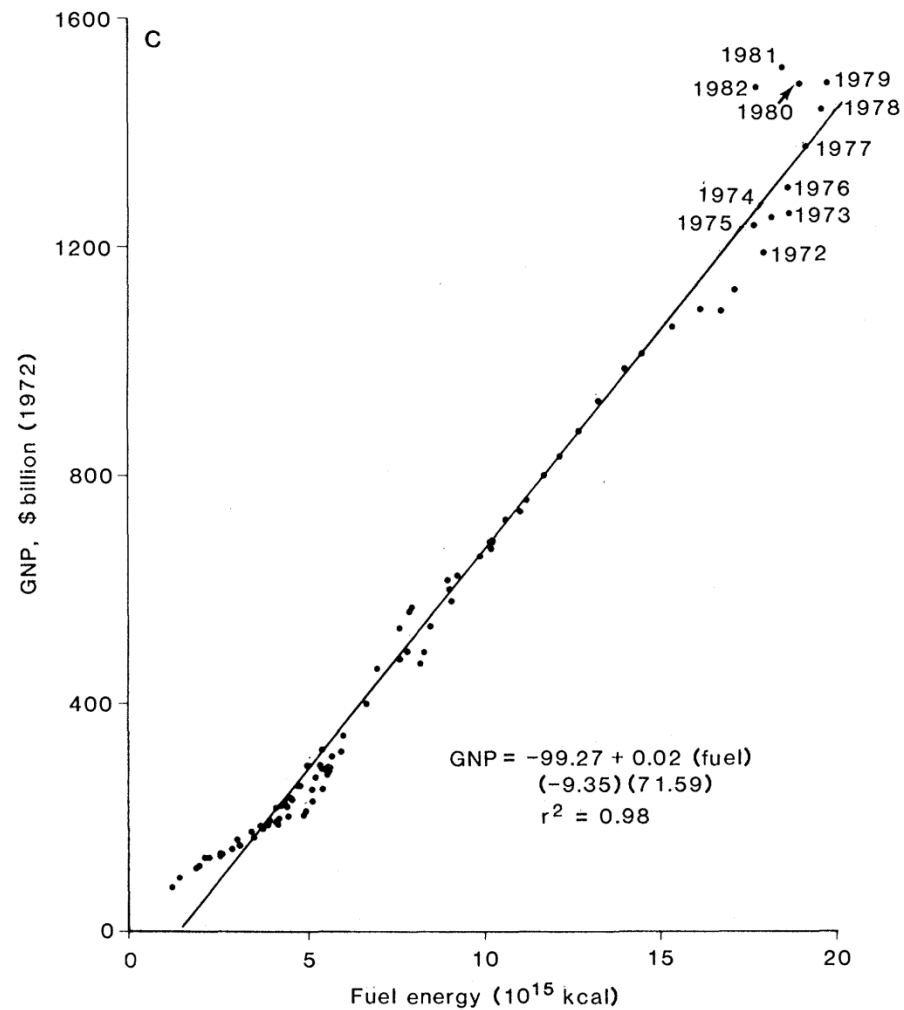
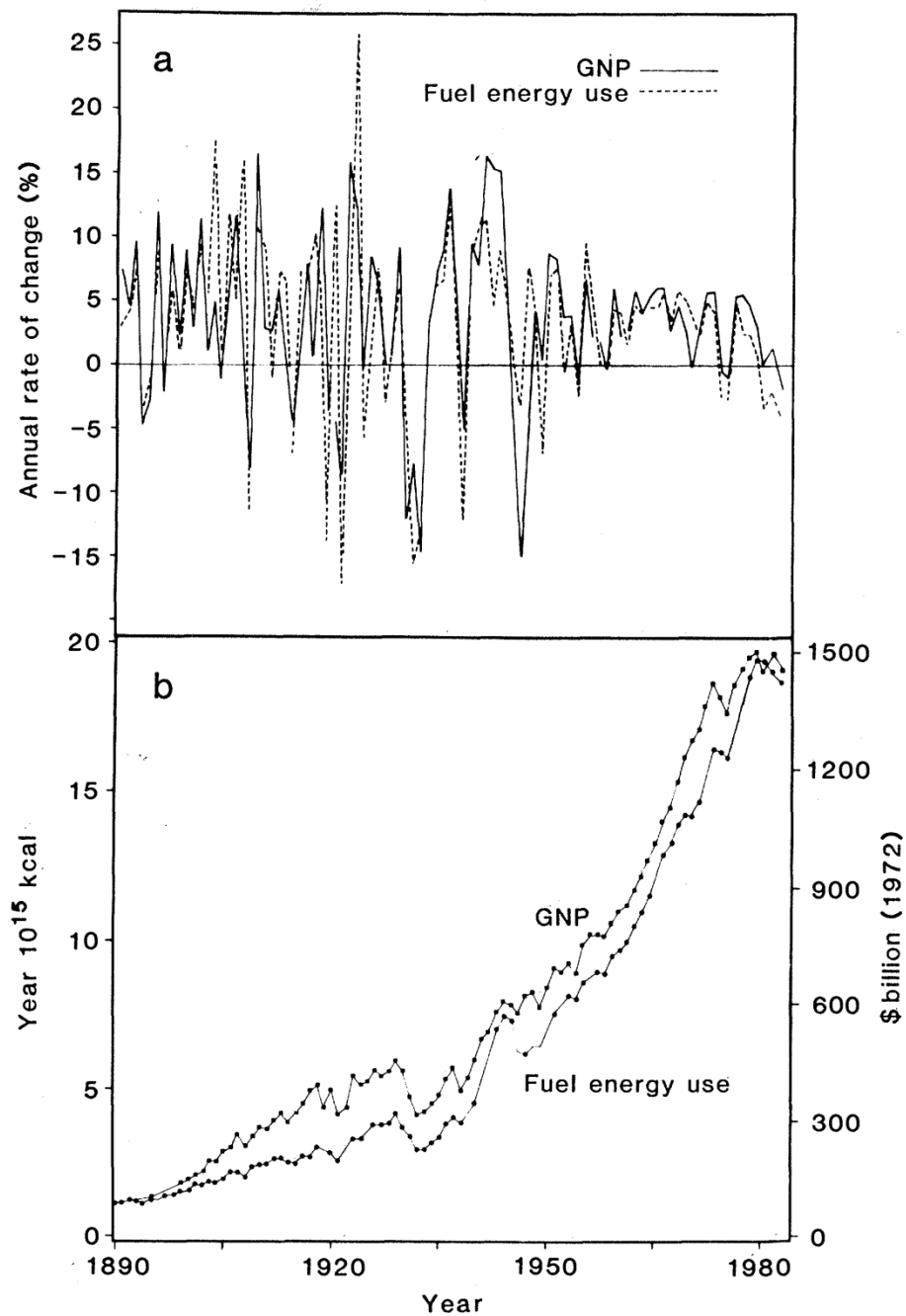

Fig. 1. (a) Annual rate of change in fuel use and real GNP in the United States from 1890 to 1982 (55, 56). Fuel use includes fossil fuels, nuclear, and hydropower. (b) Fuel use and real GNP per year. (c) Results of linear regression model between fuel use and real GNP in the United States from 1890 to 1982. The numbers in parentheses are t -statistics. Hydro and nuclear power converted to thermal units based on prevailing heat rates at fossil steam electric plants (55, 56).

1983 - World Commission on Environment and Development (WCED)

- založeno z rozhodnutí OSN na základě uvědomění si, že člověk stále významněji zhoršuje životní prostředí a likviduje zdroje
- cíl této vědecké komise:
„najít cesty, jak uvést celosvětový rozvoj na cestu udržitelnou do 21. století“

1983 - World Commission on Environment and Development (WCED)

- založeno z rozhodnutí OSN na základě uvědomění si, že člověk stále významněji zhoršuje životní prostředí a likviduje zdroje
- cíl této vědecké komise:
„najít cesty, jak uvést celosvětový rozvoj na cestu udržitelnou do 21. století“
- hledání cíle bylo vedeno norskou premiérkou
Gro Harlem Brundtlandovou
(„Brundtland commission“)

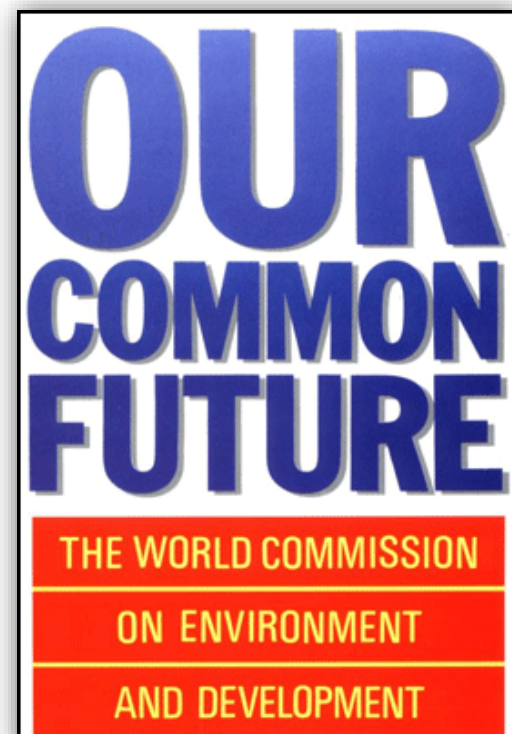

Brundtland commission - 1987

- **výsledek:**

1987 – publikace „***Our common future***“

- přelomový dokument v ochraně ŽP
- definována zde koncepce (T)UR

Jak zní definice UR?

Brundtland commission - 1987

- výsledek:
  - 1987 – publikace „**Our common future**“
    - přelomový dokument v ochraně ŽP
    - definována zde koncepce (T)UR

„Trvale udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby.“

Brundtland commission - 1987

- **výsledek:**
  - 1987 – publikace „**Our common future**“
    - přelomový dokument v ochraně ŽP
    - **definována zde koncepce (T)UR**

„Trvale udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby.“

Zahrnuje dva klíčové pojmy:

- *pojem „**potřeb**“, rozumí se zejména potřeb lidské společnosti, potřeb světové chudiny, které by měly mít nejvyšší prioritu;*
- *pojem omezených **možností** působit na schopnost prostředí uspokojovat současné i budoucí potřeby, zejména možností daných stavem vědy, techniky a sociální organizace.*

1992 – Rio de Janeiro

Konference OSN o životním prostředí a rozvoji

*United Nations Conference on Environment and Development (UNCED) – **The Earth Summit***

- zástupci 172 zemí (108 prezidentů/premiérů), 2400 zástupců NGO
- paralelní NGO Global fórum – 17 000 účastníků
- OSN hledalo cestu jak podpořit přehodnocení ekonomického rozvoje jednotlivých států a zastavit destrukci neobnovitelných zdrojů znečišťování planety

**TOGETHER WE WILL
MAKE IT HAPPEN**

1992 – Rio de Janeiro

-vlády uznaly nutnost usměrnění národních a mezinárodních plánů tak, aby všechna ekonomická rozhodnutí brala v potaz všechny environmentální důsledky

-vyjádření podpory OSN vládám v následujících oblastech:

- vzorce výroby - přehodnocení produkce toxických látek jako olova v benzínu a jedovatých odpadů
- alternativní zdroje energie jako náhrada fosilních paliv jež jsou spojeny s rozvojem klimatických změn
- systém hromadné dopravy jako metody snížení emisí z dopravy, přetížení měst a zdravotních problémů ze smogu
- řešení znepokojujícího nárůstu nedostatku vody

1992 – Rio de Janeiro

- přijato 5 významných dokumentů:
  - **Deklarace z Ria**
  - **Agenda 21**
  - **Konvence o biodiverzitě**
  - **Rámcová úmluva o klimatických změnách**
  - **Lesnické principy**
- založena „Komise OSN pro udržitelný rozvoj“
- **poselství summitu:** „*dosažení nezbytných změn nepřinese nic menšího než změna našich postojů a chování*“
- **kritika:** viz J. Keller: *Až na dno blahobytu*, s.127

Které z těchto dokumentů jsou právně závazné?

1992 – Rio de Janeiro

- přijato 5 významných dokumentů:
  - **Deklarace z Ria**
  - **Agenda 21**
  - **Konvence o biodiverzitě**
  - **Rámcová úmluva o klimatických změnách**
  - **Lesnické principy**
- založena „Komise OSN pro udržitelný rozvoj“
- **poselství summitu:** „*dosažení nezbytných změn nepřinese nic menšího než změna našich postojů a chování*“
- **kritika:** viz J. Keller: *Až na dno blahobytu*, s.127

1992 - Komise OSN pro udržitelný rozvoj

The United Nations Commission on Sustainable Development (CSD)

- funguje jako orgán pro sledování naplňování Agendy 21 a Deklarace z Ria
- schází se každé 2 roky v New Yorku
- podporuje činnosti v oblasti inovací prostřednictvím „Partnerships Fair“, Výukového centra a různých diskuzí
- podporuje dialogy mezi ministry vzájemně, a mezi ministry a „**Hlavními skupinami**“

Jaké jsou hlavní skupiny obyvatel (9), které musí být zapojené do dialogu o rozvoji?

Top

1992 - Komise OSN pro udržitelný rozvoj

The United Nations Commission on Sustainable Development (CSD)

- funguje jako orgán pro sledování naplňování Agendy 21 a Deklarace z Ria
- schází se každé 2 roky v New Yorku
- podporuje činnosti v oblasti inovací prostřednictvím „Partnerships Fair“, Výukového centra a různých diskuzí
- podporuje dialogy mezi ministry vzájemně, a mezi ministry a „**Hlavními skupinami**“

1. Women
2. Children and Youth
3. Indigenous Peoples
4. Non-governmental organizations (NGOs)
5. Local Authorities
6. Workers and Trade Unions
7. Business and Industry
8. Scientific and technological Community
9. Farmers

2000 – New York

Millennium Summit

- vyjádřena podpora záměru mezinárodního společenství „*rozvíjet se skutečně udržitelně*“
- respekt k přírodě deklarován jako základní hodnota
- po summitu vypracováno **8 rozvojových cílů milénia**, jejichž hlavním zaměřením je vymýtit chudobu a další neduhy světa

2015 x 1990

2000 – New York

Millennium Summit

- vyjádřena podpora záměru mezinárodního společenství „*rozvíjet se skutečně udržitelně*“
- respekt k přírodě deklarován jako základní hodnota
- po summitu vypracováno **8 rozvojových cílů milénia**, jejichž hlavním zaměřením je vymýtit chudobu a další neduhy světa

2015 x 1990

Goal 1
Eradicate Extreme Hunger and Poverty

Goal 2
Achieve Universal Primary Education

Goal 3
Promote Gender Equality and Empower Women

Goal 4
Reduce Child Mortality

Goal 5
Improve Maternal Health

Goal 6
Combat HIV/AIDS, Malaria and other diseases

Goal 7
Ensure Environmental Sustainability

Goal 8
Develop a Global Partnership for Development

Did we achieve the Millennium Development Goals (MDGs)?

Summary of global progress of the United Nations' (UN) Millennium Development Goals (MDGs), which spanned the period 2000-2015. Shown are the Targets of the MDGs*, levels in the baseline year, the final target level and actual achieved level for each Target.

- Achieved Targets are marked in **green**;
- Missed Targets are marked in **red**.

Millennium Development Goal (MDG) Target	Baseline level	Target level	Achieved final level
MDG1.A: halve share of people living in extreme poverty (<\$1.25 per day)	47% in developing regions	Reduce to 23.5%	Fell to 14%
MDG1.B: achieve full and productive employment, as well as decent work for all, including young people and women	62% global working-age population in employment	Full (100%)	Fell to 60%
MDG1.C: halve the proportion of individuals suffering from hunger	23.3% in developing regions	Reduce to 11.5%	Fell to 12.9%
MDG2.A: ensure that children universally – including both boys and girls – will be able to complete a full course of primary education	83% in developing regions	Universal (100%)	Increased to 91%
MDG3.A: eliminate gender disparity at all education levels	Developing regions: 0.87 in primary 0.77 in secondary 0.71 in tertiary	Gender parity index (GPI) between 0.97-1.03	Developing regions: 0.98 in primary 0.98 in secondary 1.01 in tertiary
MDG4.A: reduce the under-five mortality rate by two-thirds	90 per 1,000 live births	Reduce to 30 per 1,000	Fell to 43 per 1,000
MDG5.A: reduce the maternal mortality ratio by 75 percent	380 per 100,000 births	Reduce to 95 per 100,000	Fell to 210 per 100,000
MDG5.B: achieve universal access to reproductive health. <i>Pregnant women receiving adequate antenatal care visits</i>	35% in developing regions	Universal (100%)	Increased to 52%
MDG5.B: achieve universal access to reproductive health. <i>Women aged 15 – 49 in marriage/union, using contraceptives</i>	55% in developing regions	Universal (100%)	Increased to 64%
MDG6.A: halt and have started to reverse the spread of HIV/AIDS	3.5M new cases per year	0 new cases	2.1M new cases per year
MDG6.B: achieve global access to treatment for HIV/AIDS for those who need it by 2010	3% of people with HIV	100% of people with HIV	23% of people with HIV (2010) 45% of people with HIV (2015)
MDG6.C: ceased & started reversal of incidence of malaria & TB. <i>Incidence of malaria</i>	158 new cases per 1,000 at risk	Fewer than 158 new cases per 1,000 at risk	Fell to 94 new cases per 1,000 at risk
MDG6.C: ceased & started reversal of incidence of malaria & TB. <i>Incidence of tuberculosis (TB)</i>	172 new cases per 100,000 people	Fewer than 172 new cases per 100,000 people	Fell to 142 new cases per 100,000 people
MDG7.A: integrate principles of sustainable development into country policies & reverse loss of environmental resources			Multiple metrics (nearly all deteriorating)
MDG7.B: reduce biodiversity loss, achieving, by 2010, a significant reduction in the rate of loss			Red List Index shows continued biodiversity loss
MDG7.C: halve the proportion of the population without sustainable access to <i>safe drinking water</i>	24% without access to improved water source	Reduce to 12% without access	Fell to 9% without access
MDG7.C: halve the proportion of the population without sustainable access to <i>sanitation</i>	46% without access to improved sanitation	Reduce to 23% without access	Fell to 32% without access

*MDG8 (Global Partnership) does not have easily quantifiable targets and is therefore not included.

Source: United Nations (UN), the MDG Report (2015) & MDG Monitor.

The data visualization is available at OurWorldinData.org. There you will find further data on this topic.

Licensed under [CC-BY-SA](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) by the authors Hannah Ritchie & Max Roser.

2002 – Johannesburg

Světový summit o udržitelném rozvoji

the World Summit on Sustainable Development

Pět klíčových témat konference:

- 1.globalizace
- 2.harmonizaci rozvoje a životního prostředí
- 3.chudoba a miléniové cíle rozvoje
- 4.model spotřeby a výroby
- 5.ochrana biodiverzity a přírodních zdrojů

-očekávalo se také kritické zhodnocení průběhu cesty k UR nastoupené v Riu

-výsledek spíše zklamáním

-místo potvrzení a podpory TUR se delegáti vydali spíše „trvale udržitelnou“ cestou výzev, prohlášení a závazků k problémům světa

2002 – Johannesburg

- hlavní výstup: Implementační plán
- obsahuje cíle i časový plán v diskutovaných oblastech
- velké nadnár. spol. vyjádřily podporu UR** (NGO v Riu)

Mezi nejvýznamnějšími závazky patří:

- snížení počtu lidí, kteří nemají přístup k nezávadné vodě, do roku 2015 o polovinu
- obnova rybolovných oblastí a zachování biodiv. do r. 2015
- vyřazení toxických chemikálií z činnosti do roku 2005
- závazky v oblasti zvyšování užívání obnovitelných zdrojů E

-z velké části se jedná „jen“ o **vyjádření podpory k naplňování 8 rozvojových cílů milénia**

2012 – Rio+20

Konference OSN o

udržitelném rozvoji (20-22.6.2012)

RIO+20
United Nations
Conference on
Sustainable
Development

- dvě hlavní témata:

1) Institucionální rámec pro UR

2) Zelená ekonomika v rámci UR a vymýcení chudoby

- **ad 1) Institucionální rámec**
- UN Commission for sustainable development (CSD) jako hlavní orgán zastřešující problematiku TUR v OSN má velmi slabý mandát (zrušit, či nahradit výraznějším)
- stejně tak UNEP (env. pilíř) – ve srovnání s ILO (sociální pilíř) či WTO (ekonomický pilíř) má slabou pozici – je to „jen“ program

Organizační schéma OSN

Základní orgány organizace

Valné shromáždění

Podpůrné orgány

Hlavní a ostatní orgány v průběhu zasedání
Komise pro odzbrojení
Rada pro lidská práva
Komise pro mezinárodní právo
Stálé výbory a ad hoc orgány

Fondy a programy¹

UNDP Rozvojový program OSN
• **UNCDF** Kapitálový fond OSN pro rozvoj
• **UNV** Program dobrovolníků OSN
UNEP⁸ Program OSN pro životní prostředí
UNFPA Populační fond OSN
UN-HABITAT⁸ Program OSN pro lidská sídla
UNICEF Dětský fond OSN
WFP Světový potravinový program (UN/FAO)

Výzkum a vzdělávání

UNIDIR Výzkumný institut OSN pro otázky odzbrojení
UNITAR Vzdělávací a výzkumný institut OSN
UNSSC Vysoká škola pracovníků systému OSN
UNU Univerzita OSN

Další subjekty OSN

ITC Mezinárodní obchodní centrum (UN/WTO)
UNCTAD^{1,8} Konference OSN pro obchod a rozvoj
UNHCR¹ Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
UNOPS Úřad OSN pro projektové služby
UNRWA¹ Podpůrná a pracovní agentura OSN pro palestinské uprchlíky na Blízkém Východě
UN-Women¹ Entita OSN pro genderovou rovnost a posilování postavení žen ve společnosti

Přidružené organizace

Přípravná komise CTBTO Přípravná komise Organizace Smlouvy pro všeobecný zákaz jaderných zkušek
IAEA^{1,3} Mezinárodní agentura pro atomovou energii
ICC Mezinárodní trestní soud
ISA Mezinárodní úřad pro mořské dno
ITLOS Mezinárodní tribunál pro mořské právo
OPCW³ Organizace pro zákaz chemických zbraní
WTO^{1,4} Světová obchodní organizace

Rada bezpečnosti

Podpůrné orgány

Výbor proti terorismu
Mezinárodní trestní tribunál pro Rwandu (ICTR)

Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii (ICTY)
Mechanismus pro Mezinárodní trestní tribunály (MICT)
Vojenský štábní výbor
Mírové operace a politické mise
Sankční výbory (ad hoc)
Stálé výbory a ad hoc orgány

Poradní podpůrný orgán

Komise pro budování míru

HLPF Politické fórum na vysoké úrovni pro udržitelný rozvoj

Ekonomická a sociální rada

Provozní komise

Komise pro prevenci kriminality a trestní spravedlnost
Komise pro omamné látky
Komise pro otázky populace a rozvoje
Komise pro vědu a technologie pro rozvoj
Komise pro sociální rozvoj
Statistická komise
Komise pro postavení žen
Forum o lesích

Regionální komise⁸

ECA Ekonomická komise pro Afriku
ECE Evropská hospodářská komise
ECLAC Ekonomická komise pro Latinskou Ameriku a Karibik
ESCAP Ekonomická a sociální komise pro Asii a Tichomoří
ESCWA Ekonomická a sociální komise pro západní Asii

Další orgány

Výbor pro rozvojovou politiku
Výbor expertů pro veřejnou správu
Výbor pro nevládní organizace
Stálé fórum pro záležitosti původních obyvatel
UNAIDS Společný program OSN pro HIV/AIDS
UNGEFN Skupina expertů OSN pro geografické názvy

Výzkum a vzdělávání

UNICRI Meziregionální výzkumný ústav OSN pro kriminalitu a justici
UNRISD Výzkumný ústav OSN pro sociální rozvoj

Specializované agentury^{1,5}

FAO Organizace pro výživu a zemědělství
ICAO Mezinárodní organizace civilního letectví
IFAD Mezinárodní fond pro zemědělský rozvoj
ILO Mezinárodní organizace práce
IMF Mezinárodní měnový fond
IMO Mezinárodní námořní organizace
ITU Mezinárodní telekomunikační unie
UNESCO Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu

UNIDO Organizace OSN pro průmyslový rozvoj
UNWTO Světová turistická organizace
UPU Světová poštovní unie
WHO Světová zdravotnická organizace
WIPO Světová organizace duševního vlastnictví
WMO Světová meteorologická organizace

Skupina Světové banky⁷
• **IBRD** Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj
• **IDA** Mezinárodní asociace pro rozvoj
• **IFC** Mezinárodní finanční korporace

Sekretariát

Odbory a úřady

EOSG Výkonný úřad generálního tajemníka
DESA Odbor pro ekonomické a sociální otázky
DFA Odbor pro podporu terénní práce
DGACM Odbor pro záležitosti Valného shromáždění a konferenční služby
DM Odbor řízení
DPA Odbor pro politické otázky
DPI Odbor pro poskytování informací veřejnosti
DPKO Odbor pro mírové operace
DSS Bezpečnostní odbor
OCHA Úřad pro koordinaci humanitárních záležitostí
OHCHR Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva

OIOS Úřad pro vnitřní dohled
OLA Úřad pro právní otázky
OSAA Úřad zvláštního poradce generálního tajemníka pro Afriku
PBSO Úřad na podporu budování míru
SRS/CAAC Úřad zvláštního zástupce generálního tajemníka OSN pro otázky dětí v ozbrojených konfliktech

SRS/SG/SVC Úřad zvláštního zástupce generálního tajemníka OSN pro otázky sexuálního násilí v ozbrojených konfliktech
UNISDR Úřad OSN pro snižování rizika katastrof

UNODA Úřad OSN pro otázky odzbrojení
UNODC¹ Úřad OSN pro drogy a kriminalitu
UNOG Úřad OSN v Ženevě
UN-OHRLS Úřad vysokého komisaře OSN pro nejméně rozvinuté země, vnitrozemské rozvojové země a malé ostrovní rozvojové státy
UNON Úřad OSN v Nairobi
UNOP² Úřad OSN pro partnerství
UNOV Úřad OSN ve Vídni

Mezinárodní soudní dvůr

Poručenská rada⁶

Poznámky:

- Všichni členové Výkonné řídicí rady pro koordinaci organizací systému OSN (CBE)
- Úřad OSN pro partnerství (UNOP) je koordinačním orgánem ve vztahu k Nadaci OSN
- IAEA a OPCW jsou zodpovědné generálnímu tajemníkovi a Valnému shromáždění
- WTO není přímo zodpovědná Valnému shromáždění, ale podílí se ad hoc na práci Valného shromáždění a Ekonomické a sociální rady (ECOSOC) např. v oblasti finančních a rozvojových záležitostí
- Specializované agentury jsou autonomní organizace, jejichž práci koordinuje ECOSOC na mezinárodní úrovni a Výkonná řídicí rada (CBE) na úrovni sekretariátu
- Zasedání Poručenské rady bylo pozastaveno 1. listopadu 1994 poté, co 1. října 1994 získala nezávislost Palau, poslední poručenské území OSN
- Mezinárodní centrum pro urování investičních sporů (ICSID) a Multilaterální agentura pro investiční záruky (MIGA) nejsou specializačními agenturami, avšak tvoří součást Skupiny Světové banky podle článků 57 a 63 Charty
- Sekretariáty těchto orgánů jsou součástí Sekretariátu OSN

Toto organizační schéma znázorňuje organizační uspořádání systému OSN a je pouze informativní. Nejsou v něm zobrazeny všechny úřady a součásti systému OSN.

- ad 2) Zelená ekonomika

„A green economy is low-carbon, resource efficient, and socially inclusive.“

- měření úspěšnosti ekonomiky (dnes HDP) musí být přehodnoceno se **započítáním** ztrát znečištěním, úbytku zdrojů, pokles ekosyst. služeb, a dopadů tohoto na chudé.

Biodiversity	Ecosystem goods and services (examples)	Economic values (examples)
Ecosystems (variety & extent/area)	• Recreation • Water regulation • Carbon storage	Avoiding greenhouse gas emissions by conserving forests: US\$ 3.7 trillion (NPV)
Species (diversity & abundance)	• Food, fiber, fuel • Design inspiration • Pollination	Contribution of insect pollinators to agricultural output: ~US\$ 190 billion/year
Genes (variability & population)	• Medicinal discoveries • Disease resistance • Adaptive capacity	25-50% of the US\$ 640 billion pharmaceutical market is derived from genetic resources

Table 1: Natural capital – Underlying components and illustrative services and values

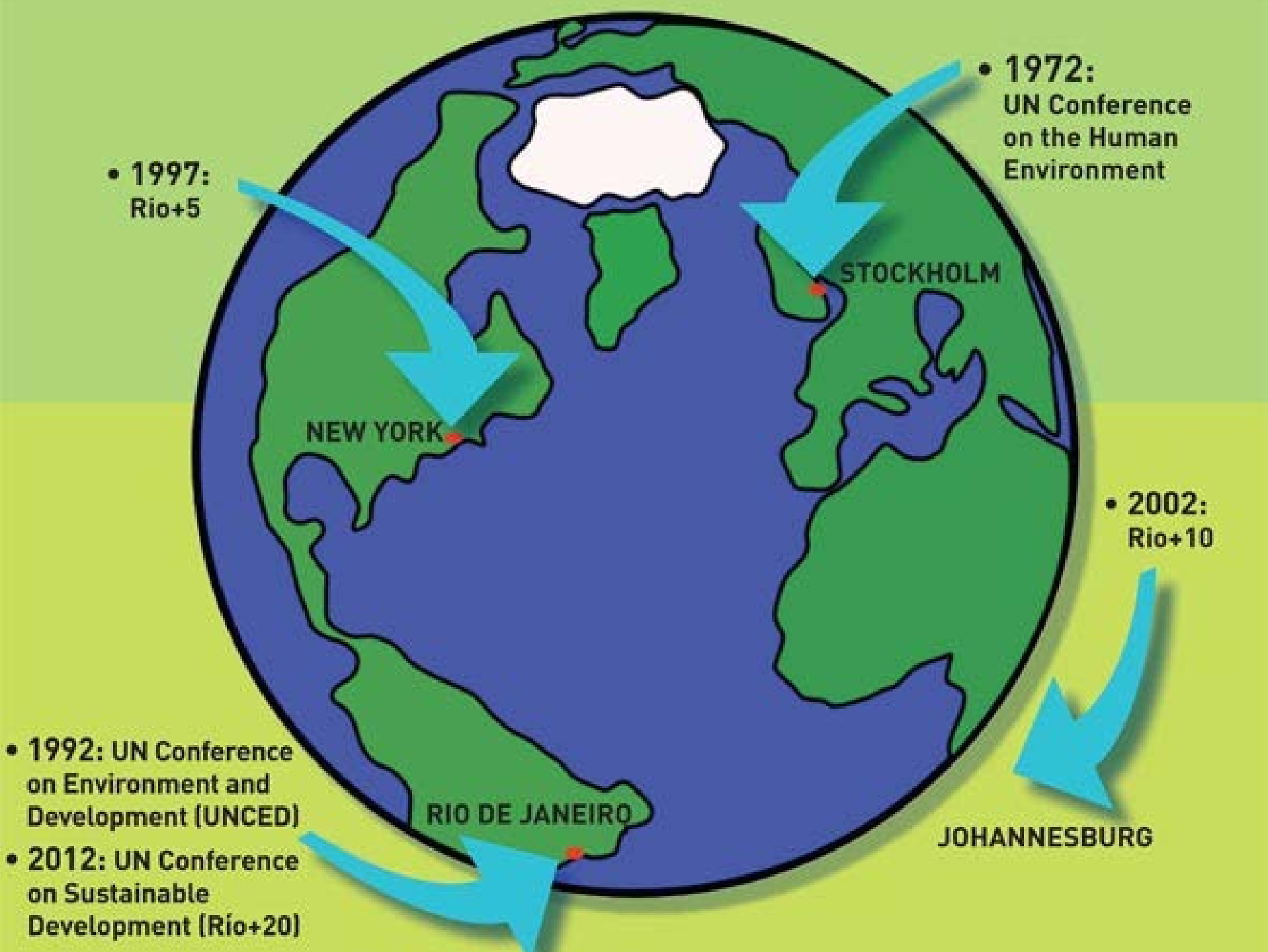
Source: Eliasch (2008); Gallai et al. (2009); TEEB (2009)

Future we want

- výsledek konference: spíše zklamání - 1) 2)

2015 - 2030

Sustainable development goals (SDG)

- pokračování úspěšného rozvojového projektu 8MDG ?
- stanoveno 17 oblastí se 169 cíly !!!

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) 2015 – 2030

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015 – 2030) a navazuje na úspěšnou agendu [Rozvojových cílů tisíciletí \(MDGs\)](#). Cíle udržitelného rozvoje jsou výsledkem tříletého procesu vyjednávání, který začal na Konferenci OSN o udržitelném rozvoji v roce 2012 v Riu de Janeiro. Na formulaci SDGs se podílely všechny členské státy OSN, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů. Agendu udržitelného rozvoje oficiálně schválil summit OSN 25. září 2015 v New Yorku v dokumentu [Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development](#) (*Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030*), jehož součástí jsou i Cíle udržitelného rozvoje (SDGs).

Český překlad Cílů udržitelného rozvoje níže je zatím pracovní verzí, na dalších jazykových úpravách spolupracuje několik institucí v České republice.

SDG 1: Vymýtít chudobu ve všech jejích formách všude na světě

Ke stažení:

[Ikony SDGs](#)

Publikace [SVĚT, KTERÝ CHCEME](#)

film [NEJVĚTŠÍ LEKCE PRO SVĚT](#)

Co vás dnes nejvíce zaujalo či překvapilo?